

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Laulību, dzimstības un pozitīvu bērnu un vecāku attiecību veicinošo faktoru izpēte: 2022. gada un 2004. gada pētījumu rezultātu salīdzinājums

Pētījuma autori :
prof. Sandra Sebre, PhD
doc. Laura Pirsko, dr. psych.
doc. Anda Upmane, dr. psych.

PĒTĪJUMA MĒRĶI

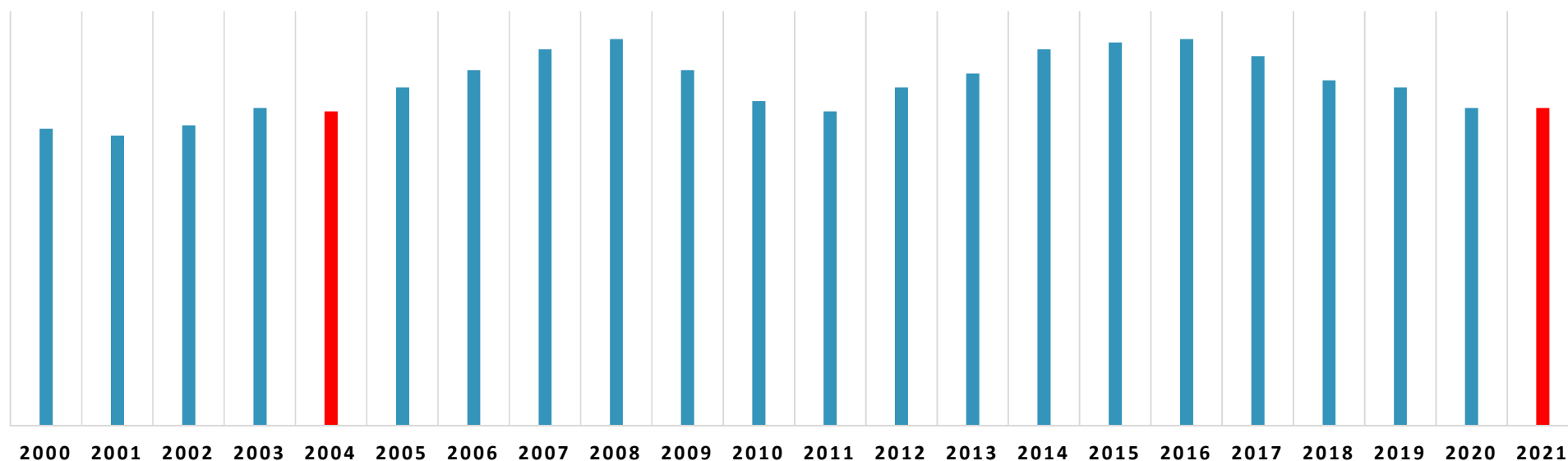
Pētījuma **virsmērķis** bija atkārtot 2004. gada pētījumu “Laulību, dzimstības un pozitīvu bērnu un vecāku attiecību veicinošo faktoru izpēte”, lai konstatētu līdzības un atšķirības no 2004. gadā ievāktajiem datiem un no tiem izrietējušajiem secinājumiem.

1. mērķis bija noskaidrot Latvijas jauniešu, studentu un jauno pieaugušo uzskatus par bērniem un vēlamo bērnu skaitu ģimenē, kā arī noskaidrot sociālos, ekonomiskos un psiholoģiskos aspektus, kas veicina vai ierobežo Latvijas jauno pāru vēlmi stāties reģistrētā laulībā, radīt un audzināt bērnus.
2. mērķis bija noskaidrot sociālos, ekonomiskos un psiholoģiskos aspektus, kas veicina pozitīvas bērnu-vecāku attiecības, iepretim vardarbīgām vai nevēlamām attiecībām, un arī noskaidrot šo attiecību socioemocionālās sekas.
3. mērķis - balstoties uz 2004. gada pētījuma rezultātu analīzi, pilnveidot 2022. gada pētījumu, iekļaujot papildus jautājumus par specifiskiem dzīves aspektiem (priekšnosacījumiem), lai vecāki pieņemtu lēmumu par bērnu ienākšanu ģimenē, neatliekot lēmuma pieņemšanu uz vēlāku laiku.

Dzimstības vispārīgais koeficients

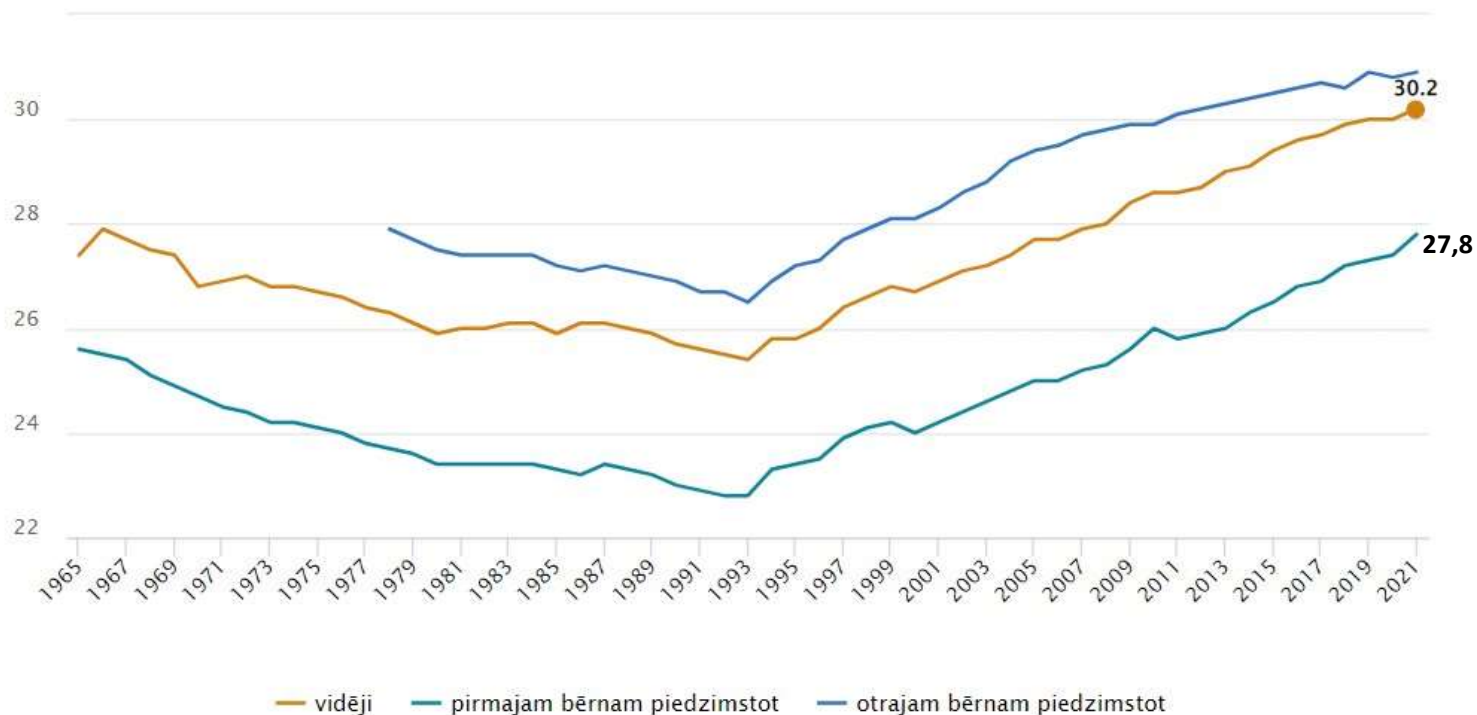
LATVIJA

2021. gadā Latvijā piedzima 17 420 bērnu – par 132 jeb 0,8 % mazāk nekā 2020. gadā, kas ir zemākais rādītājs pēdējo simts gadu laikā. Dzimstības koeficients uz 1 000 iedzīvotāju bija 9,2. (stat.gov.lv)

Mātes vidējais vecums

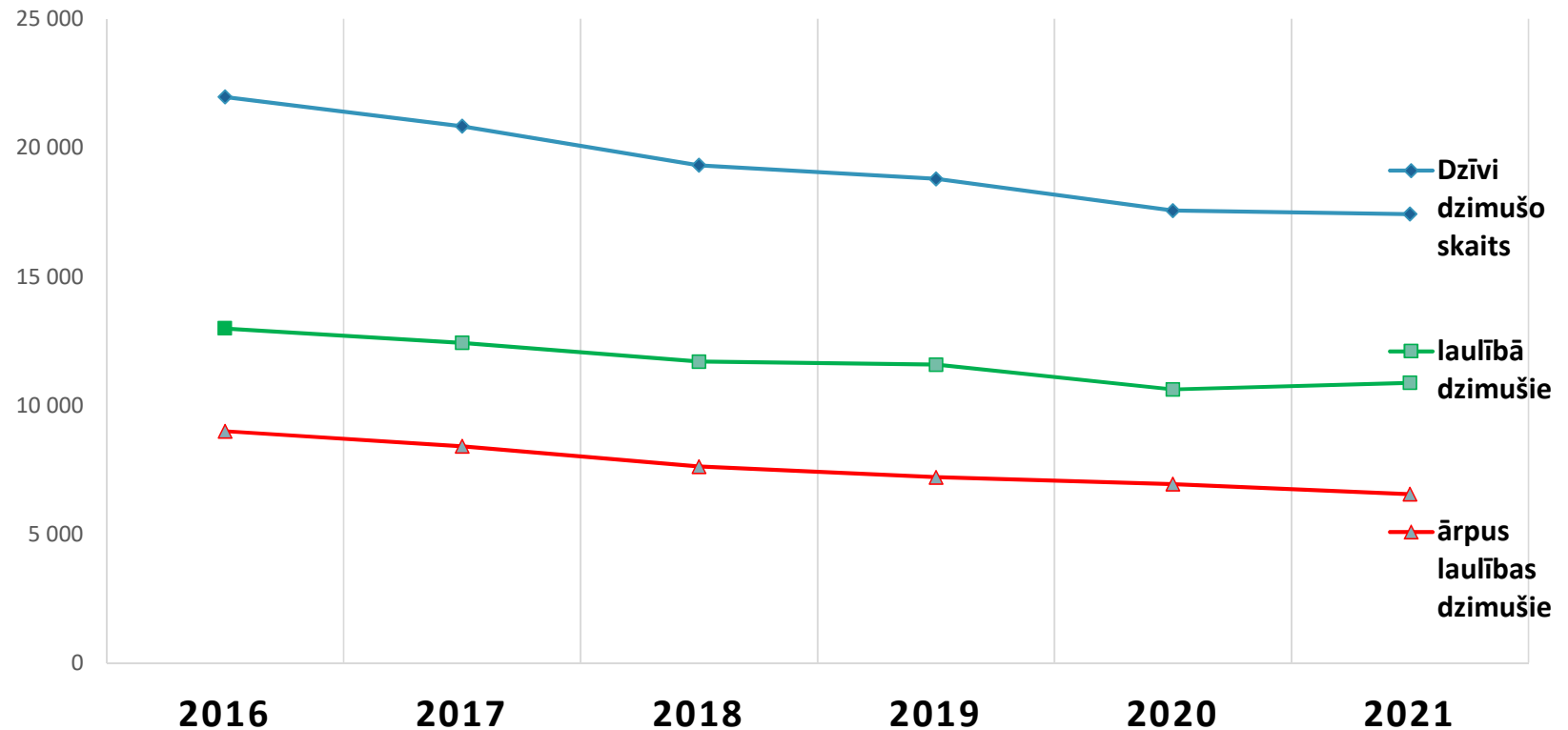

Jaundzimušā mātes vidējais vecums Latvijā 2021. gadā bija 30,2 gadi, 2020. gadā 30 gadi (kopš 2011. gada tas palielinājies par 1,6 gadiem), mātes vidējais vecums, piedzimstot pirmajam bērnam, 2021. gadā bija 27,8 gadi, un arī šim rādītājam ir tendence pieaugt. (stat.gov.lv)

2020. gadā Eiropā vidējais sievietes vecums, dzemdējot pirmo bērnu, bija 29.5 gadi. (Eurostat)

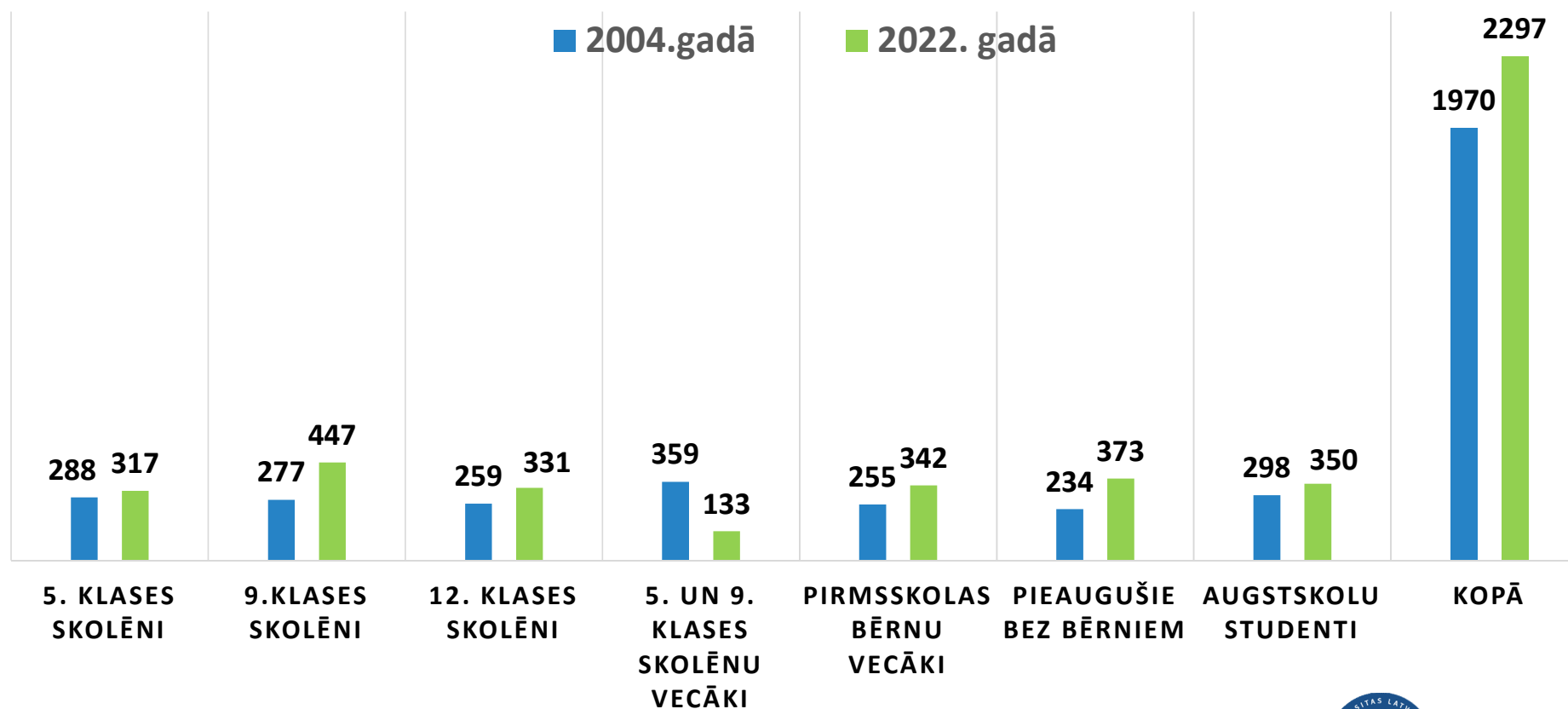
DZĪVI DZIMUŠO SKAITS LAULĪBĀ UN ĀRPUS LAULĪBAS

Pēdējos 10 gados laulībā dzimušo bērnu īpatsvaram ir tendence pieaugt. 2021. gadā 62,4 % jeb 10 872 bērnu piedzima ģimenēs, kas bija oficiāli reģistrējušas laulību. Pirms desmit gadiem (2011. gadā – 55,4 %). (stat.gov.lv)

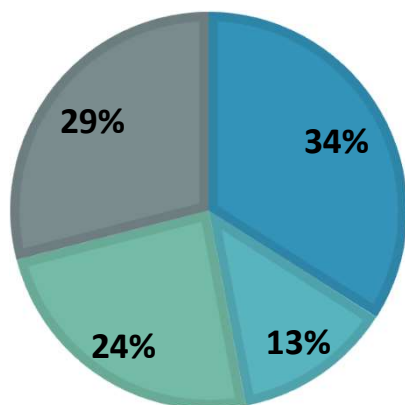
Pētījuma respondentu skaits

Dzīvesvieta

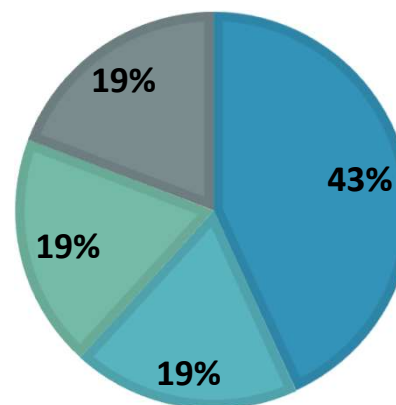
SKOLĒNI

- Rīga
- Lielā pilsēta
- Mazpilsēta
- Lauku reģions/pagasts

PIEAUGUŠIE

- Rīga
- Lielā pilsēta
- Mazpilsēta
- Lauku reģions/pagasts

Pētījumā izmantotās aptaujas

Pieaugušo izlase

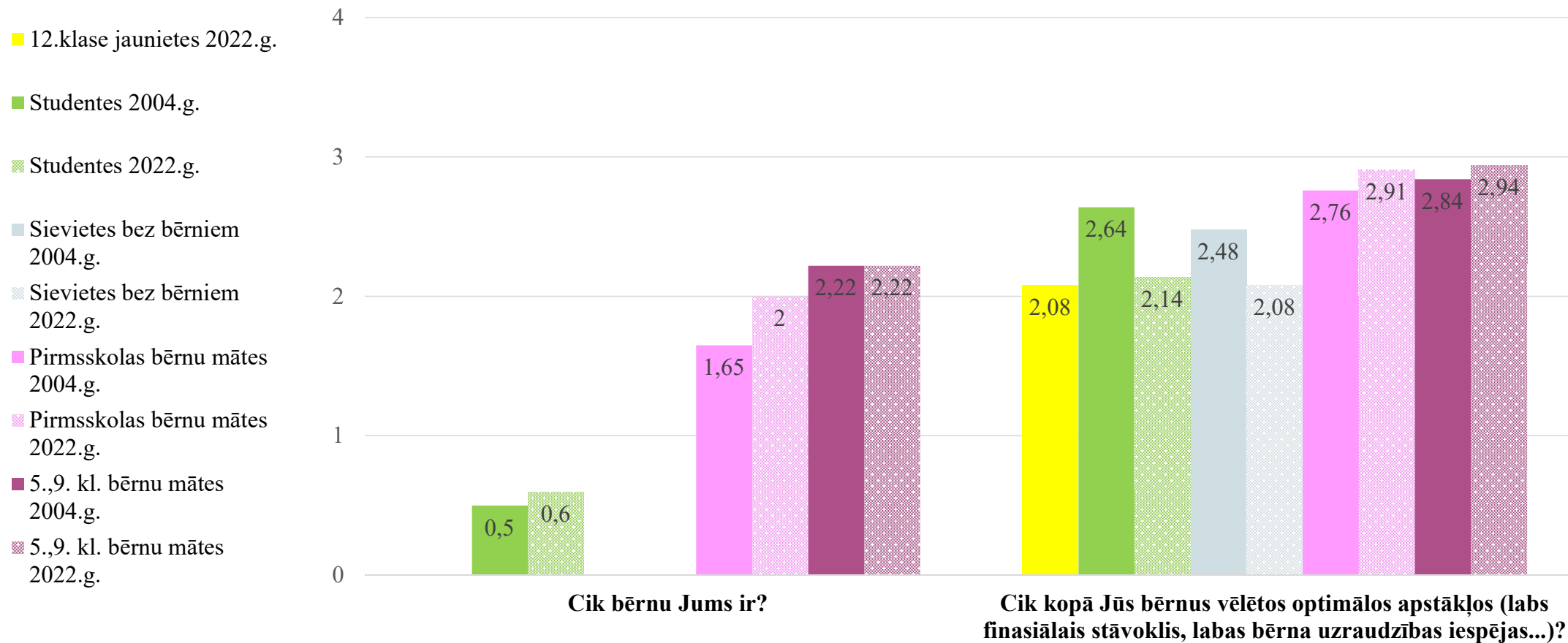
- Demogrāfiskā informācija, t.sk. esošais un vēlamais bērnu skaits, materiālā stāvokļa vērtējums
- Uzskati par laulību
- Viedoklis par bērniem ģimenē (Bērna dzimšanas motivācijas skala)
- Vērtības (Švarca vērtību aptauja)
- Bērnības vardarbības pieredze (Bērnības traumas aptauja)
- Vecāku vardarbīga uzvedība tagadnē (Konflikta taktikas skala)
- Traumas simptomu aptauja

Skolēnu izlase

- Demogrāfiskā informācija, t.sk.ģimenes situācija, materiālā stāvokļa vērtējums
- Bērnības vardarbības pieredze (Bērnības traumas aptauja)
- Bērnu traumas simptomu aptauja

Esošais un vēlamais bērnu skaits ģimenē – 2004. un 2022. gadā -- sievietēm

Esošais un vēlamais bērnu skaits ģimenē – 2004. un 2022. gadā -- vīriešiem

■ 12.klase jaunieši 2022.g.

■ Studenti 2004.g.

■ Studenti 2022.g.

■ Vīrieši bez bērniem
2004.g.

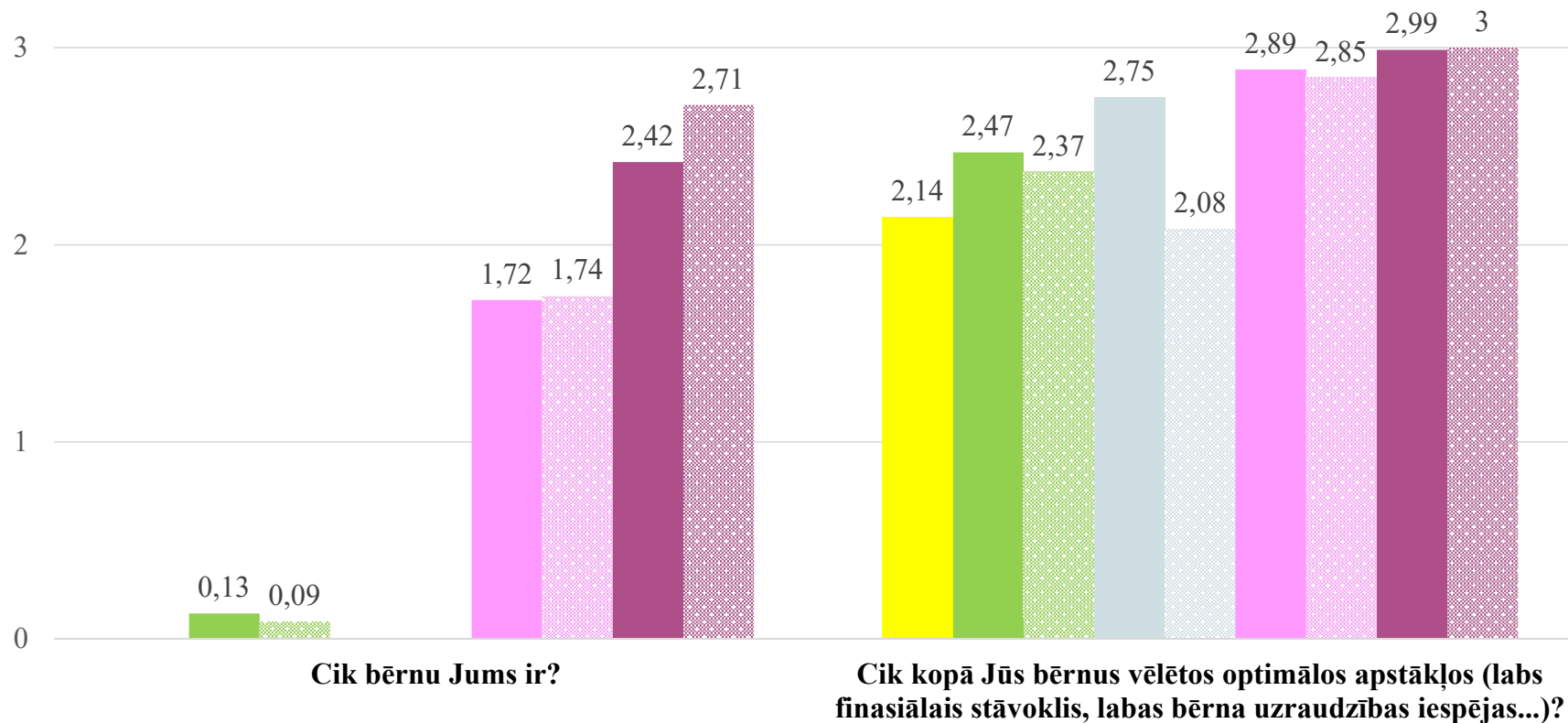
■ Vīrieši bez bērniem
2022.g.

■ Pirmsskolas bērnu tēvi
2004.g.

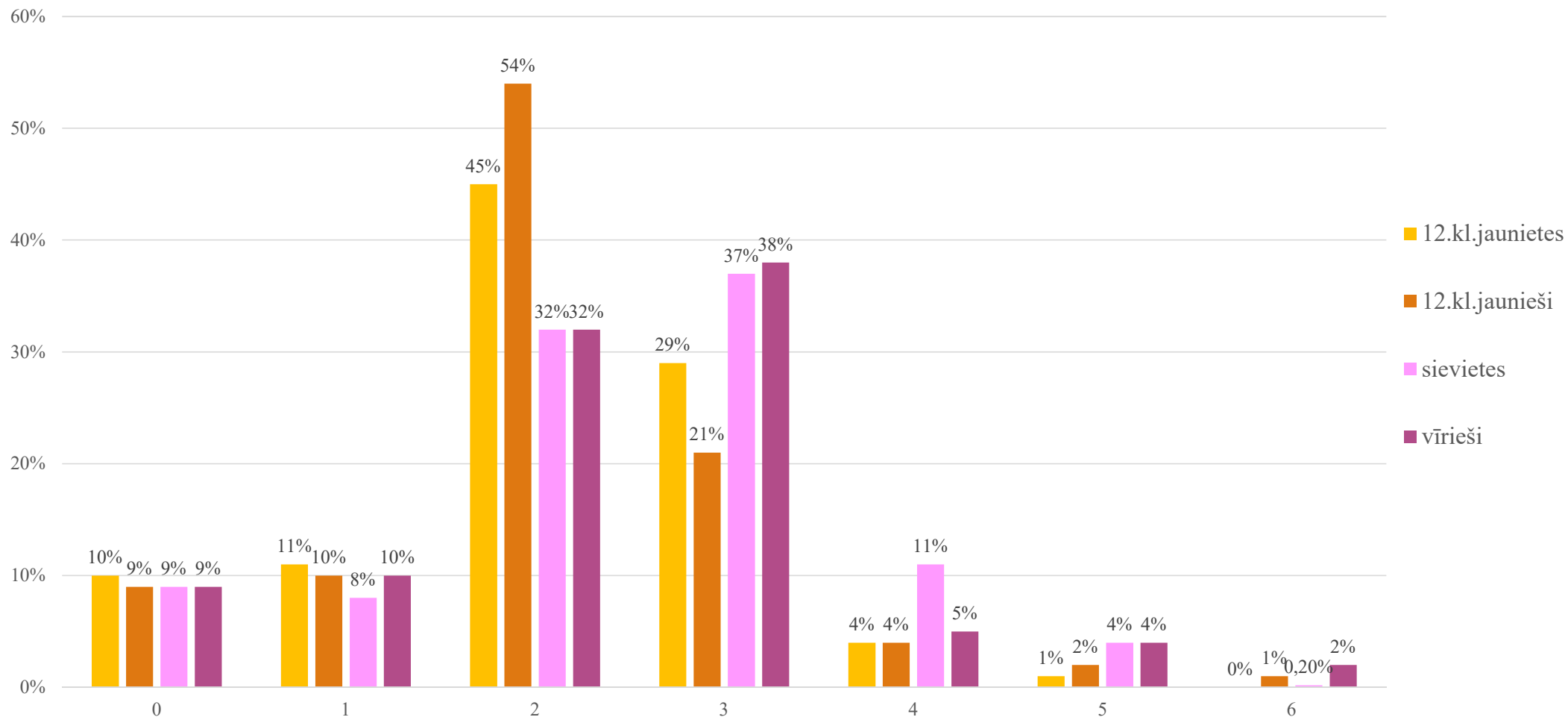
■ Pirmsskolas bērnu tēvi
2022.g.

■ 5.,9. kl. bērnu tēvi
2004.g.

■ 5.,9. kl. bērnu tēvi
2022.g.

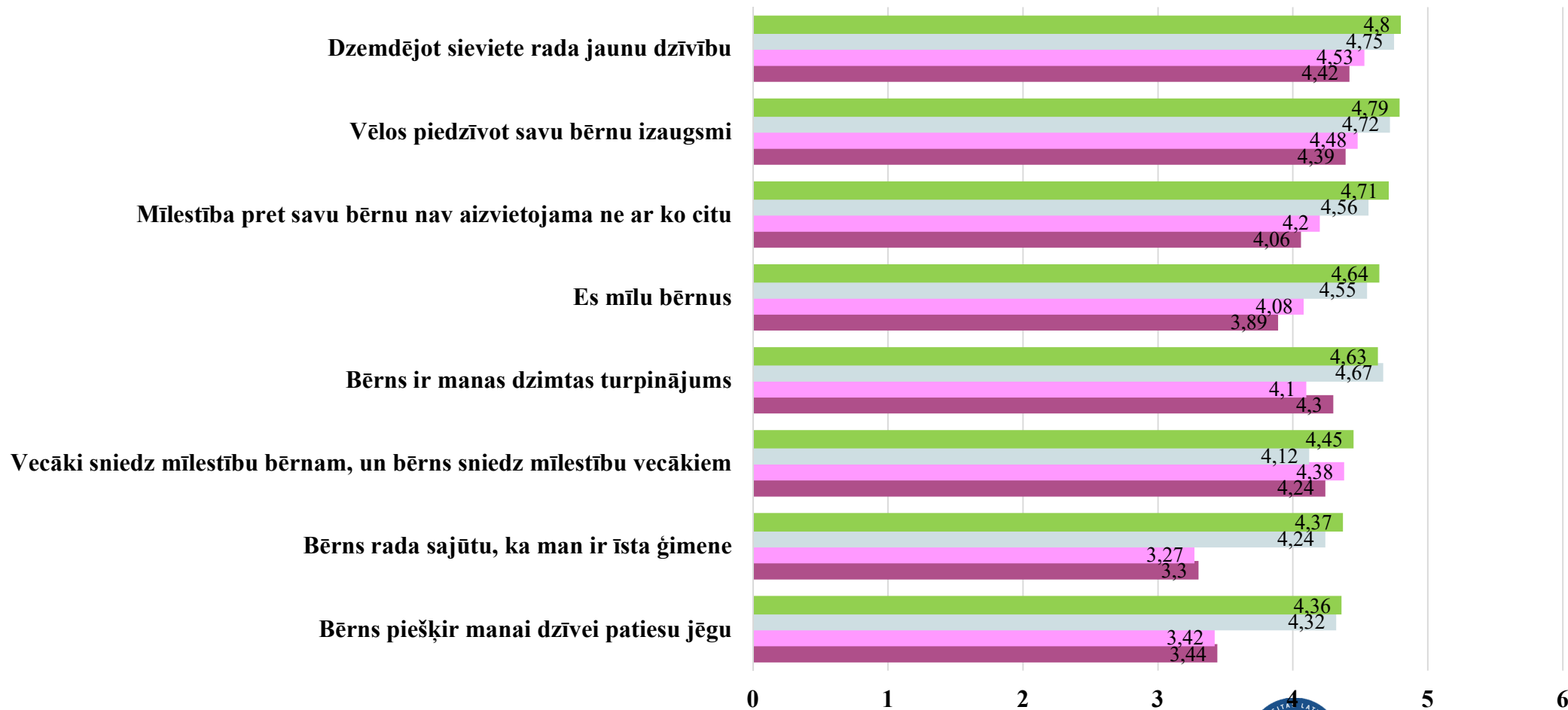

Cik bērnus Jūs vēlētos optimālos apstākļos (labs finansiālais stāvoklis, labas bērnu uzraudzības iespējas)? - 2022. gadā

Uzskati un iemesli, kādēļ cilvēki vēlas bērnus

■ 2004.g.sievietes ■ 2004.g.vīrieši ■ 2022.g.sievietes ■ 2022.g.vīrieši

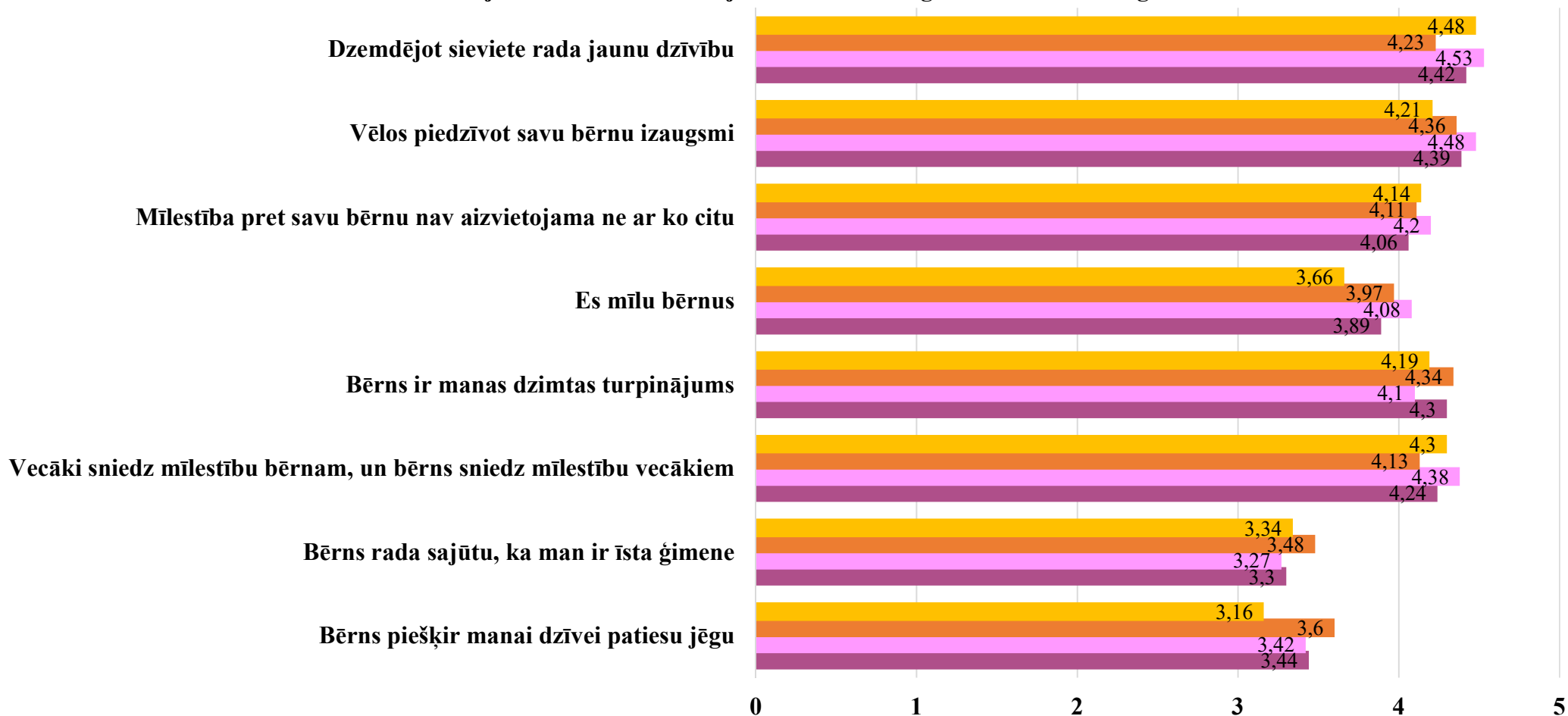
2004. un 2022. gada norādīto bērnu radīšanas motīvu ranžējums

1. vietā – Dzemdējot sievietē rada jaunu dzīvību	1. vietā – Dzemdējot sievietē rada jaunu dzīvību
2. vietā – Es vēlos piedzīvot sava bērna izaugsmi	2. vietā – Es vēlos piedzīvot sava bērna izaugsmi
3. vietā – Mīlestība pret savu bērnu nav aizvietoājama	3. vietā – Es vēlos justies derīgs un svarīgs savam bērnam
4. vietā – Es mīlu bērnus	4. vietā – Vecāki sniedz mīlestību bērnam un bērns sniedz mīlestību vecākiem
5. vietā – Bērns ir manas dzimtas turpinājums	5. vietā – Mīlestība pret savu bērnu nav aizvietoājama ne ar ko citu
6. vietā – Trūkst nepieciešama valsts atbalsta ģimenēm ar bērniem	6. vietā – Bērns ir manas dzimtas turpinājums
7. vietā – Vecāki sniedz mīlestību bērnam un bērns sniedz mīlestību vecākiem	7. vietā – Es mīlu bērnus
8. vietā – Bērns rada sajūtu, ka man ir īsta ģimene	8. vietā – Es baidos pakļaut bērnu pasaules sociāli bīstamam situācijām
9. vietā – Bērns piešķir manai dzīvei patiesu jēgu	9. vietā – Bērns atspoguļo ģimenes vērtības
	10. vietā – Bērns rada ģimenes kopības garu
	11. vietā – Es baidos saskarties ar finansiālām grūtībām
	12. vietā – Trūkst nepieciešama valsts atbalsta ģimenēm ar bērniem
22. vietā – Nākotne ir par daudz nedroša	
	23. vietā – Bērns piešķir manai dzīvei patiesu jēgu
	29. vietā -- Bērns rada sajūtu, ka man ir īsta ģimene

Uzskati un iemesli, kādēļ cilvēki vēlas bērnus

■ 12.klase jaunietes ■ 12.klase jaunieši ■ 2022.g.sievietes ■ 2022.g.vīrieši

Cik bērnus Jūs vēlētos optimālos apstākļos? (labs finansiālais stāvoklis, labas bērna uzraudzības iespējas) -- visi pieaugušie (izņemot 12. klasi)

	0 (n=108)	1 (n=100)	2 (n=378)	3 (n=442)	4 (n=117)	5/6 (n=57)
<u>Pozitīvs atbalsts ģimenē bērnībā</u>	3,30 ↓	3,56	3,68	3,67	3,60	3,38
<u>Emocionāla vardarbība ģimenē bērnībā</u>	2,32 ↑	1,99	2,03	2,02	2,14	2,07
<u>Fiziska vardarbība ģimenē bērnībā</u>	1,30 ↑	1,20	1,18	1,19	1,23	1,27
<u>Cik Tev ir brāļu un māsu?</u>	1,27	1,11	1,42	1,57	1,83 ↑	1,89 ↑
<u>Lielāka ģimene rada lielāku prieku</u>	1,67	2,39	2,91	3,68	3,88	4,23 ↑
<u>Bērns ir pārāk liela atbildība</u>	4,28 ↑	3,72	3,39	2,98	2,79	2,49
<u>Es negribu bērnus, lai vēlāk man nebūtu jāklausās pārmetumi par nepareizu audzināšanu</u>	2,44 ↑	2,04	1,83	1,50	1,54	1,49
<u>Atbalsts ģimenēm no valsts un pašvaldības veicina vēlmi radīt bērnus</u>	2,09 ↓	2,32	2,50	2,77	2,84	2,95
<u>Man (vai partnerim) ir veselības problēmas, kas ietekmē spēju radīt bērnus</u>	2,19	2,34	2,27	2,07	2,07	1,94 ↓
<u>Bērnu skaits ģimenē ir atkarīgs no personiskā finansiālā nodrošinājuma</u>	2,89 ↓	3,09	3,16	3,35	3,14	3,23

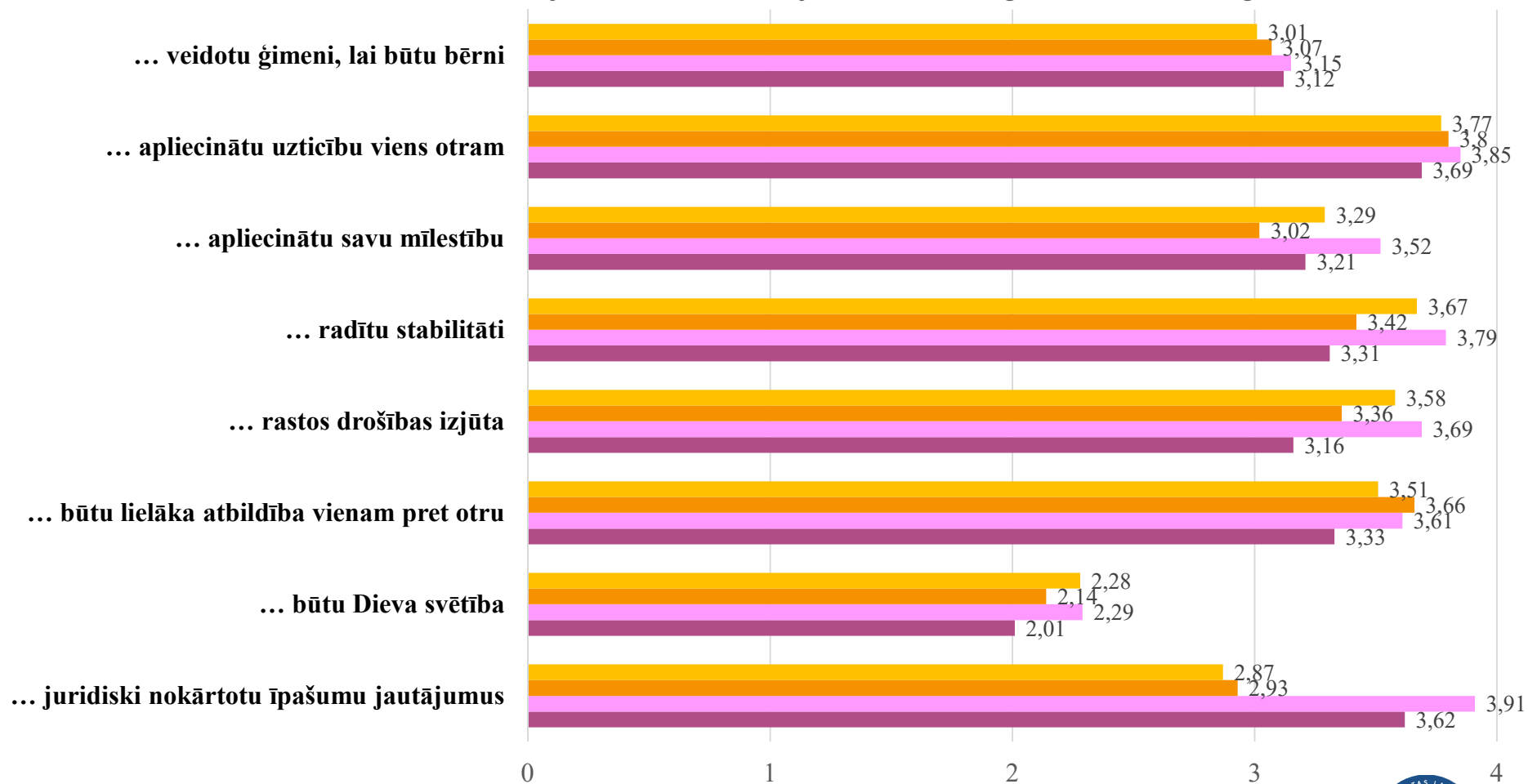
"Laulība ir vēlama, lai..."

■ 2004.g. sievietes ■ 2004. g. vīrieši ■ 2022.g. sievietes ■ 2022 g. vīrieši

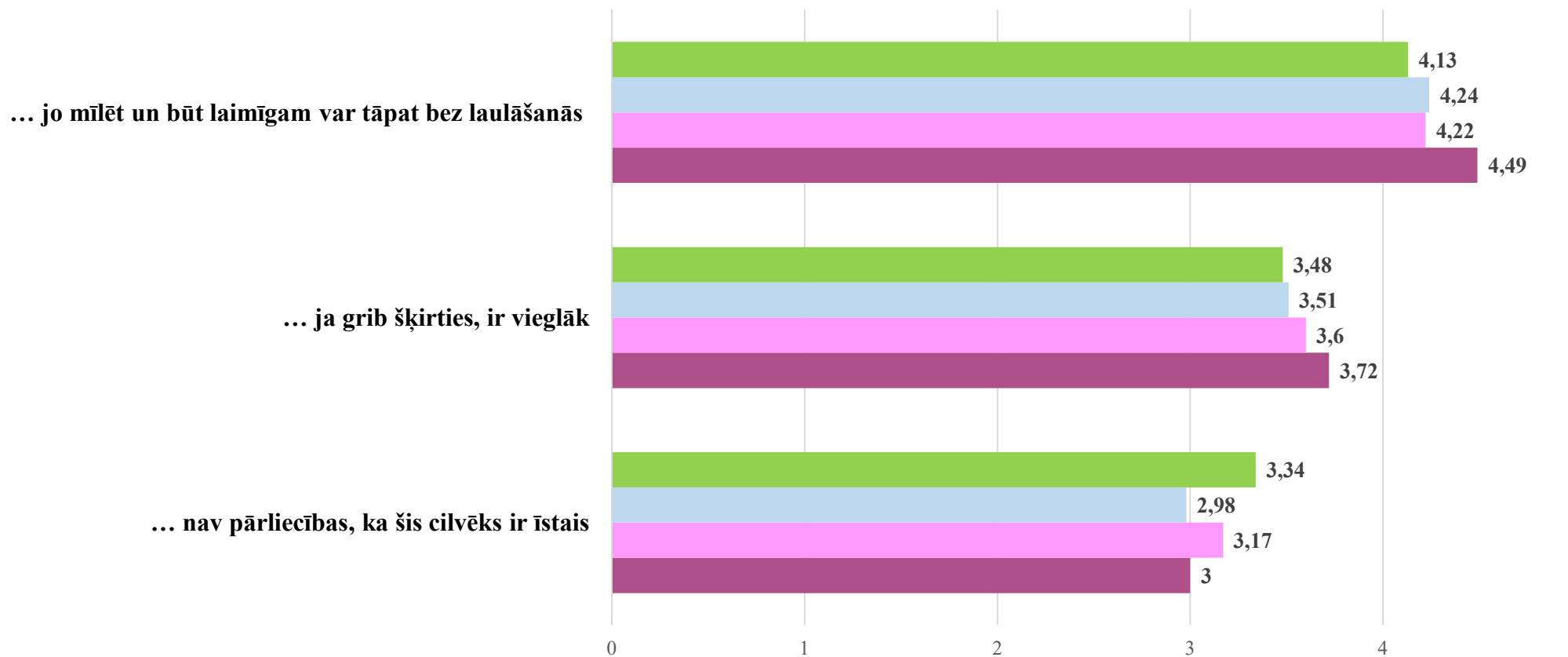
"Laulība ir vēlama, lai..."

■ 12.klase jaunietes ■ 12.klase jaunieši ■ 2022.g. sievietes ■ 2022.g. vīrieši

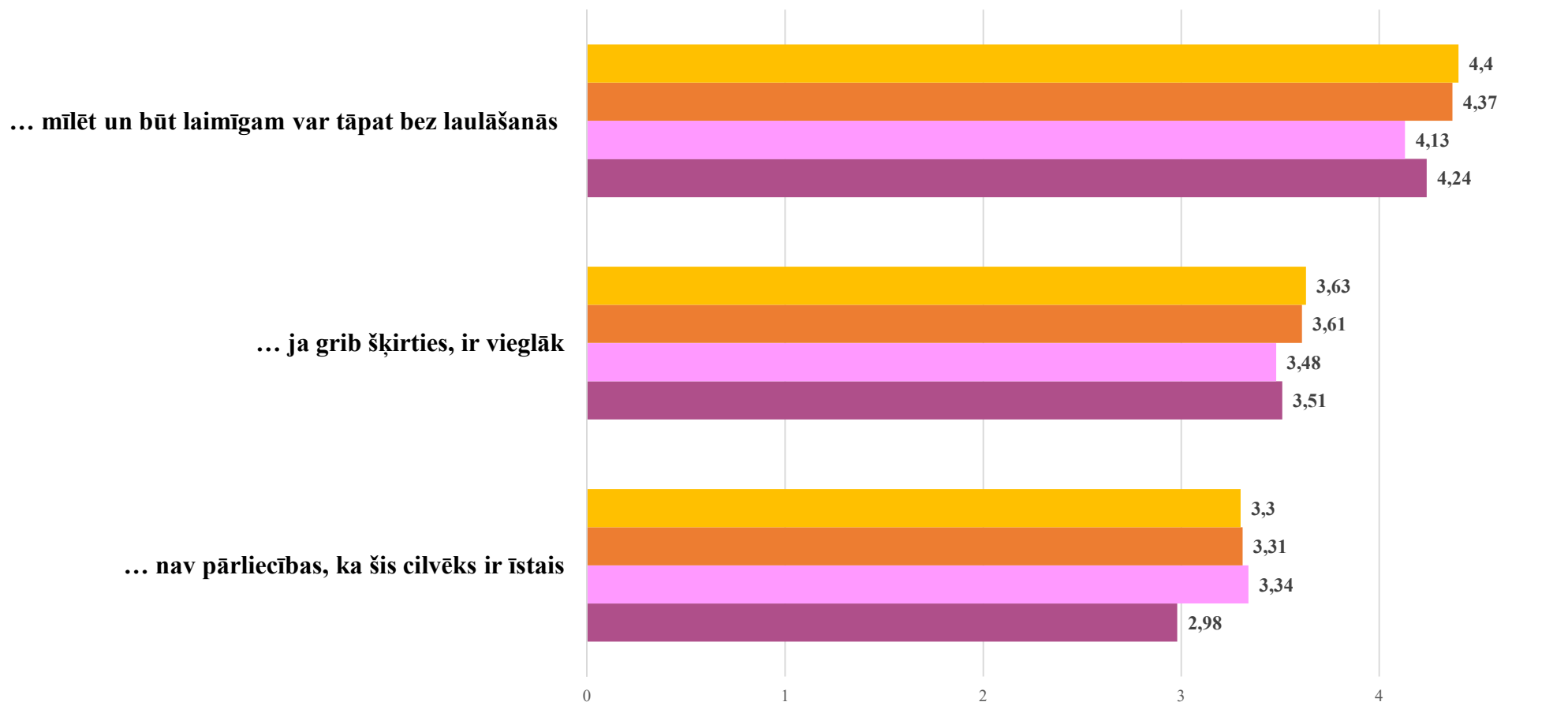
"Nelaulāties, bet dzīvot kopā ir vēlami..."

■ 2004.g. sievietes ■ 2004. g. vīrieši ■ 2022.g. sievietes ■ 2022.g.vīrieši

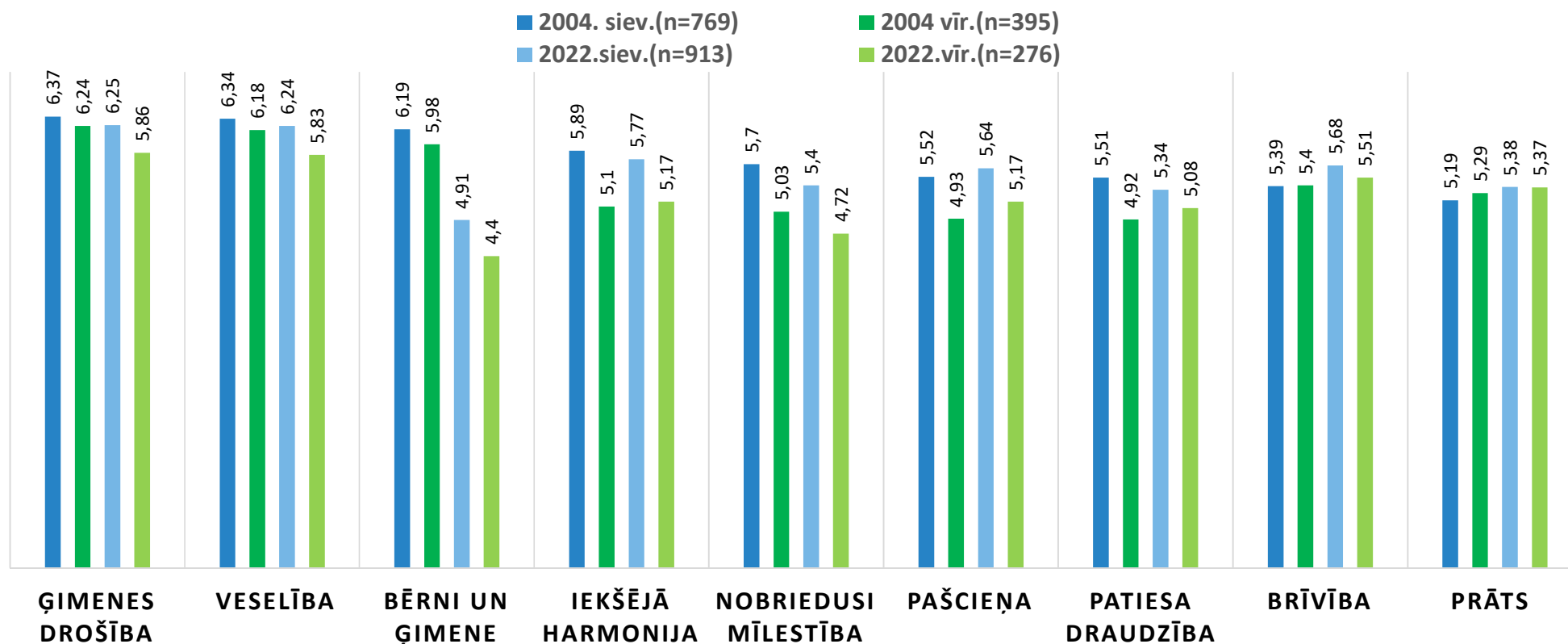

«Nelaulāties, bet dzīvot kopā ir vēlami, jo...»

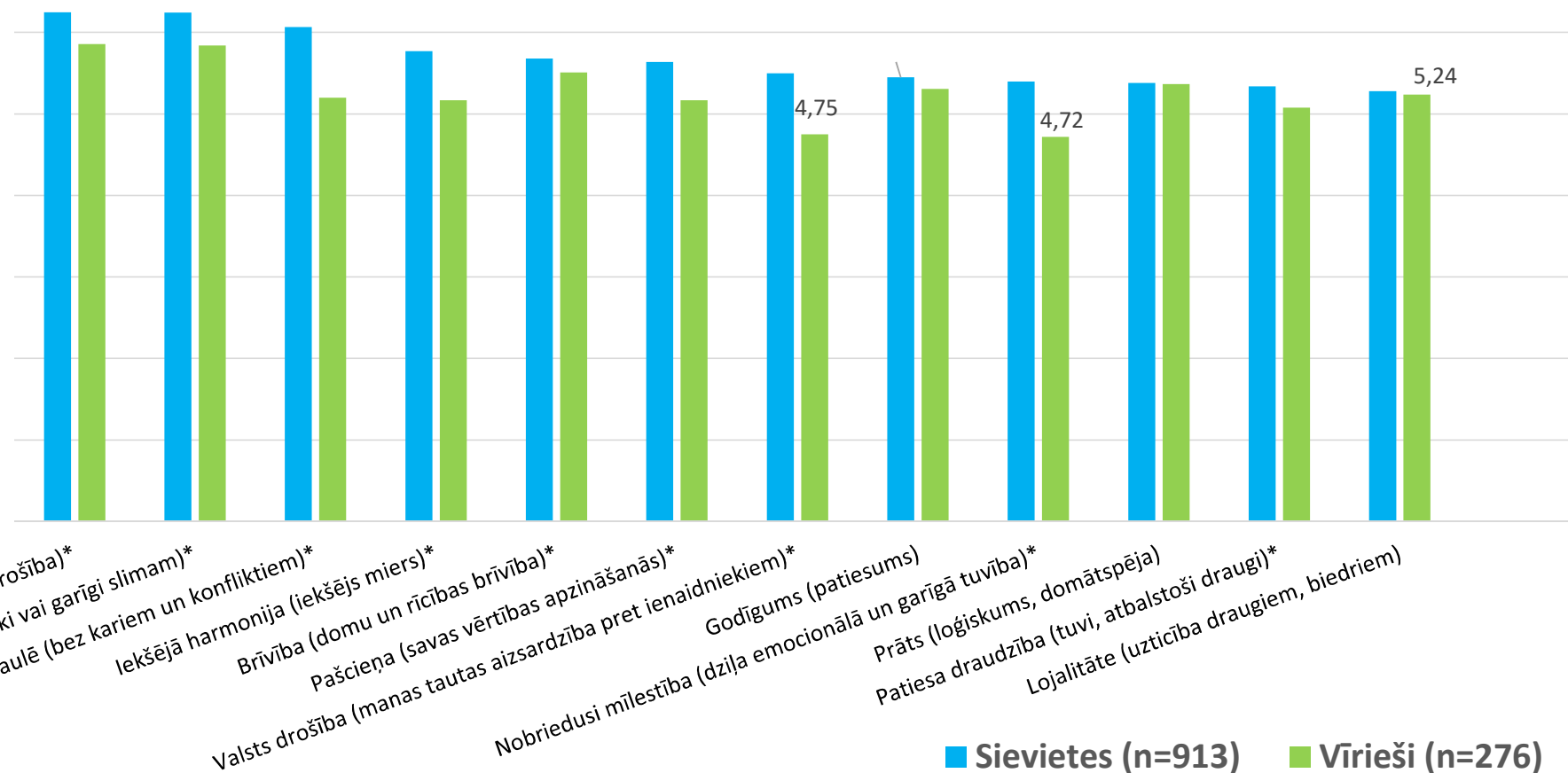
■ 12.klase jaunietes ■ 12.klase jaunieši ■ 2022.g. sievietes ■ 2022.g. vīrieši

Sieviešu un vīriešu vērtību salīdzinājums 2004. un 2022.gadā

Nozīmīgākās vīriešu un sieviešu vērtības 2022. gadā

* Atzīmētās vērtības ir statistiski nozīmīgi atšķirīgas abās grupās

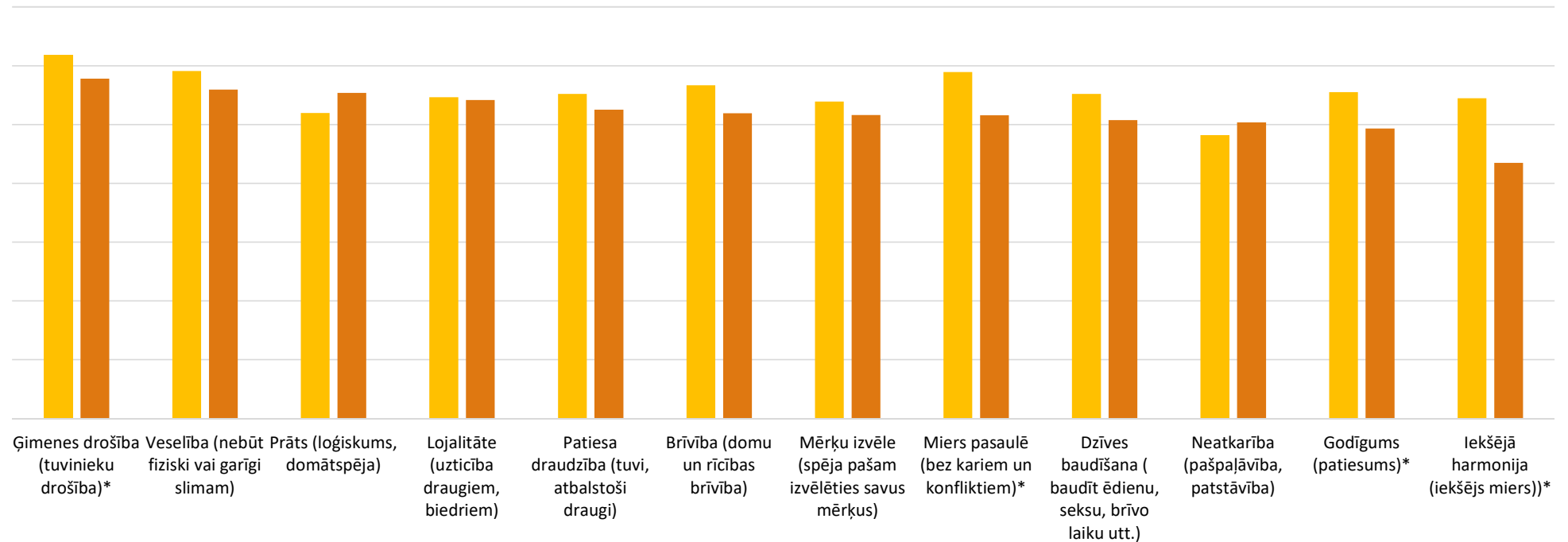
2004. un 2022. gada norādīto vērtību ranžējums (kopumā 57 vērtības, kas tiek vērtētas)

1. vietā – Ģimenes drošība	1. vietā – Ģimenes drošība
2. vietā – Veselība	2. vietā – Veselība
3. vietā – Bērni un ģimene (bērni un ģimene kā vērtība)	3. vietā – Miers pasaulē
4. vietā – Iekšējā harmonija	4. vietā – Iekšējā harmonija
5. vietā – Nobriedusi mīlestība	5. vietā – Brīvība (domu un rīcības brīvība)
6. vietā – Pašcieņa	6. vietā – Pašcieņa
7. vietā – Patiesa draudzība	7. vietā – Godīgums (patiesums)
8. vietā – Brīvība (domu un rīcības brīvība)	8. vietā – Valsts drošība
9. vietā – Prāts (loģiskums, domājspēja)	9. vietā – Patiesa draudzība
10. vietā – Godīgums	10. vietā – Prāts (loģiskums, domājspēja)
11. vietā – Miers pasaulē	11. vietā – Nobriedusi mīlestība
24. vietā – Valsts drošība	23. vietā – Bērni un ģimene (bērni un ģimene kā vērtība)

12.kl. jauniešu vērtību rangi 2022. gadā (pirmās 12 nozīmīgākās vērtības)

■ 12.klases jaunietes ■ 12. klase jaunieši

*Atzīmētās vērtības ir statistiski nozīmīgi atšķirīgas abās grupās

Sieviešu vērtības: atšķirības grupās pēc kopējā bērnu skaita (esošo un plānoto)

2004.

Vērtības	0 bērnu	1 bērns	2 bērni	3 bērni	4 bērni	5 bērni
	(n=18)	(n=95)	(n=408)	(n=201)	(n=29)	(n=5)
Bērni un ģimene	2,76	5,85	6,31	6,51	5,97	6,4
Godīgums	5,41	5,07	5,35	5,73	5,59	5
Piedotspēja	4,06	4,16	4,48	4,75	4,45	3,8
Ticība (religiska pārliecība)	1,18	2,2	2,38	2,73	3	2
Bagātība	4,5	3,78	3,88	3,82	3,52	2,8
Publiskā tēla saglabāšana	3,47	4,15	3,77	3,78	2,83	3
Vara sabiedrībā (kontrolē pār citiem, dominēšana)	2,44	1,35	1,38	1,24	1,38	0,6

2022.

Vērtības	0 bērnu	1 bērns	2 bērni	3 bērni	4 bērni	5 bērni
	(n=187)	(n=96)	(n=295)	(n=167)	(n=38)	(n=8)
Bērni un ģimene	1,94	4,69	5,42	6,22	6,21	5,5
Godīgums	5,22	5,54	5,55	5,56	5,34	5,38
Piedotspēja	3,88	4,05	4,46	4,48	4,34	4,5
Ticība (religiska pārliecība)	0,38	1,13	1,34	1,68	1,45	1,75
Bagātība	3,78	3,6	3,89	3,56	3,03	2,38
Publiskā tēla saglabāšana	2,42	2,99	3,07	2,93	2,61	3,5
Vara sabiedrībā (kontrolē pār citiem, dominēšana)	0,61	1,02	0,96	0,81	0,84	1

Vīriešu vērtības: atšķirības grupās pēc kopējā bērnu skaita (esošo un plānoto)

2004.

Vērtības	0 bērnu	1 bērns	2 bērni	3 bērni	4 bērni	5 bērni
	(n=16)	(n=47)	(n=202)	(n=95)	(n=16)	(n=9)
Bērni un ģimene	4,93	6	6,05	5,92	6,31	6,25
Godīgums	3,71	4,51	5,22	5,33	5,23	5
Publiskā tēla saglabāšana (savas''sejas'' aizsargāšana)	3,57	4,06	3,82	3,22	2,54	3,75
Veselība	6,64	5,54	6,36	6,12	6,43	5,75

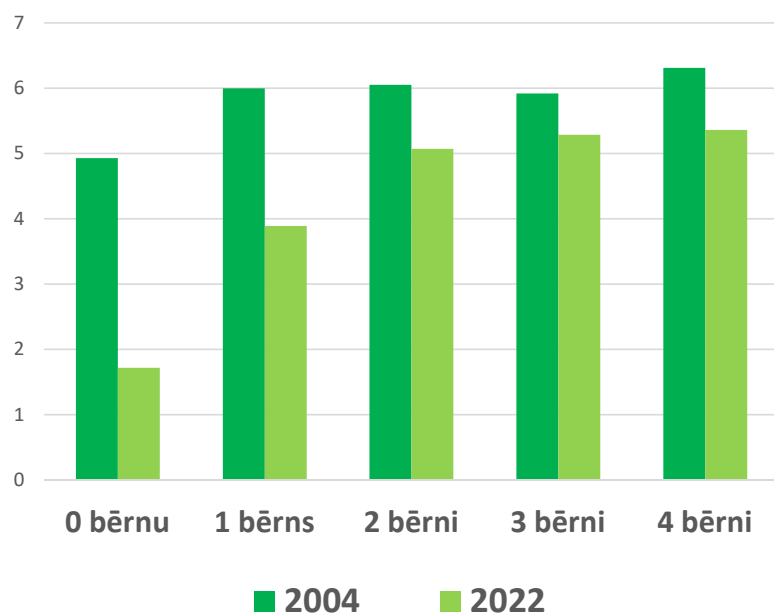
2022.

Vērtības	0 bērnu	1 bērns	2 bērni	3 bērni	4 bērni
	(n=187)	(n=96)	(n=295)	(n=167)	(n=38)
Bērni un ģimene	1,72	3,89	5,07	5,29	5,36
Godīgums	4,96	4,91	5,84	5,14	5,29
Publiskā tēla saglabāšana (savas''sejas'' aizsargāšana)	2,91	3,09	3,17	2,75	2,07
Veselība	5,54	5,8	6,06	5,75	5,64

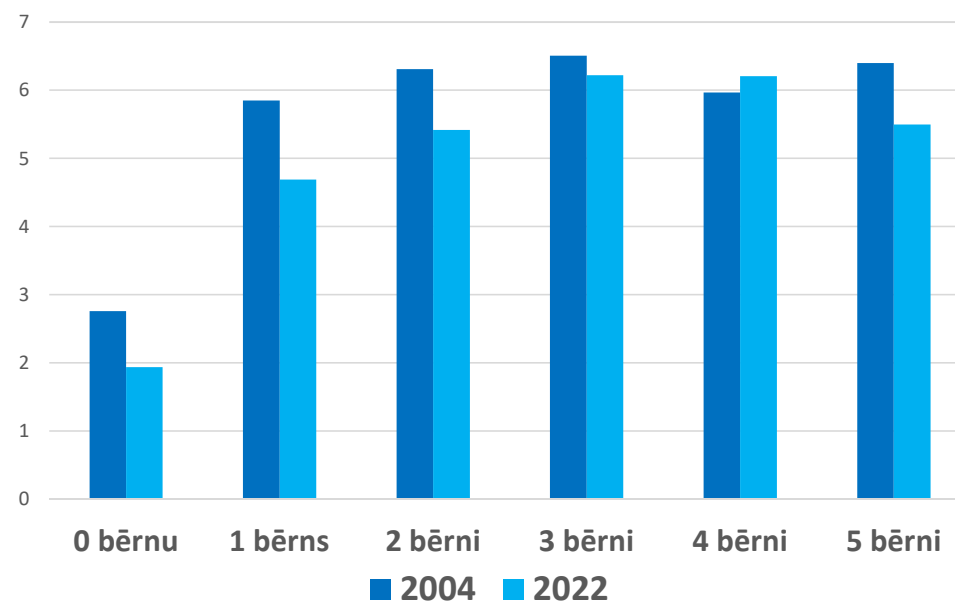

Vērtības “bērni un ģimene” salīdzinājums 2004. un 2022. gadā

Vīriešiem pēc kopējā bērnu skaita (esošo un plānoto)

Sievietēm pēc esošā un iecerētā bērnu skaita

Vērtības, kas visciešāk saistītas ar vēlamo bērnu skaitu optimālos apstākļos

Vīrieši (n=409)

	Spīrmena korelācijas koeficients
Bērni un ģimene (bērni un ģimene kā vērtība)	0,445**
Tradīciju cienīšana (paražu saglabāšana)	0,198**
Dzīves dažādība (jaunumi un izmaiņas)	-0,173**
Dzīves mērķis (dzīves jēga)	0,150**
Ģimenes drošība (tuvinieku drošība)	0,149**
Garīgā dzīve (uzsvars uz garīgām, nemateriālām lietām)	0,146**
Nobriedusi mīlestība (dziļa emocionālā un garīgā tuvība)	0,144**

Sievietes (n=1107)

	Spīrmena korelācijas koeficients
Bērni un ģimene (bērni un ģimene kā vērtība)	0,444**
Tradīciju cienīšana (paražu saglabāšana)	0,207**
Vecāku un vecu cilvēku godāšana (cieņas izrādīšana)	0,179**
Vienlīdzība (vienādas iespējas visiem)	-0,112**
Dzīves mērķis (dzīves jēga)	0,109**
Pazemība (vienkāršība, pieticība)	0,100**
Nobriedusi mīlestība (dziļa emocionālā un garīgā tuvība)	0,098**

*p<0,01

Nozīmīgākās vērtības respondentiem, kas optimālos apstākļos nevēlētos bērnus (n=100) un kas vēlētos 4 un vairāk bērnus(n=189)

Nevēlas bērnus

Vērtības	Vid.
Brīvība (domu un rīcības brīvība)	6,34
Miers pasaulē (bez kariem un konfliktiem)	6,20
Veselība (nebūt fiziski vai garīgi slimam)	5,95
Iekšējā harmonija (iekšējs miers)	5,80
Vienlīdzība (vienādas iespējas visiem)	5,68
Neatkarība (pašpalāvība, patstāvība)	5,64
Prāts (loģiskums, domā spēja)	5,60
Patiesa draudzība (tuvi, atbalstoši draugi)	5,49
Pašcieņa (savas vērtības apzināšanās)	5,48
Ģimenes drošība (tuvinieku drošība)	5,46
Dzīves baudīšana (baudīt ēdienu, seksu, brīvo laiku utt.)	5,43

Vēlas 4 un vairāk bērnus

Vērtības	Vid.
Ģimenes drošība (tuvinieku drošība)	6,12
Veselība (nebūt fiziski vai garīgi slimam)	6,05
Bērni un ģimene (bērni un ģimene kā vērtība)	5,81
Miers pasaulē (bez kariem un konfliktiem)	5,81
Brīvība (domu un rīcības brīvība)	5,57
Pašcieņa (savas vērtības apzināšanās)	5,50
Iekšējā harmonija (iekšējs miers)	5,40
Godīgums (patiesums)	5,40
Nobriedusi mīlestība (dziļa emocionālā un garīgā tuvība)	5,34
Prāts (loģiskums, domā spēja)	5,26
Lojalitāte (uzticība draugiem, biedriem)	5,21

Vērtību atšķirības respondentiem, kas optimālos apstākļos vēlas 4 un vairāk bērnus un tiem, kas vēlas 1 vai nevēlas bērnus

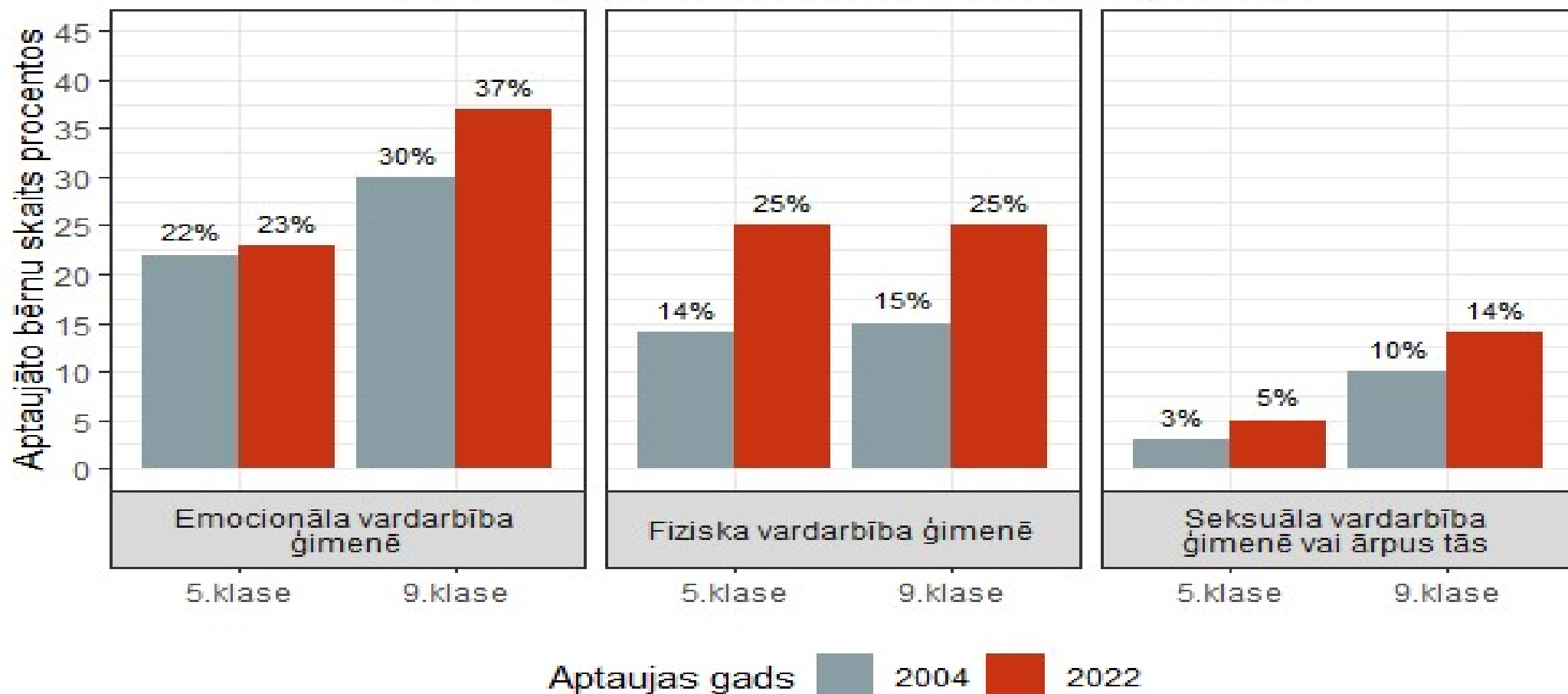
	4 un vairāk bērni (n=171) ↑	0 un 1 bērns (n=208) ↓
Ģimenes drošība (tuvinieku drošība)	6,14**	5,63
Tradīciju cienīšana (paražu saglabāšana)	5,77**	2,29
Bērni un ģimene (bērni un ģimene kā vērtība)	5,77**	2,29
Nobriedusi mīlestība (dziļa emocionālā un garīgā tuvība)	5,29**	4,77
Atbildība (uzticamība)	5,18**	4,71
Pieklājība (laipnība, labas manieres)	4,96*	4,55
Dzīves mērķis (dzīves jēga)	4,68**	4,00
Piederības sajūta (sajust citu rūpes par sevi)	4,58*	4,11
Vecāku un vecu cilvēku godāšana (cieņas izrādīšana)	4,23**	3,01
Piedotspēja (gatavība piedot citiem)	4,11**	3,58
Garīgā dzīve (uzsvars uz garīgām, nemateriālām lietām)	4,05**	3,24
Pašdisciplīna (sevis ierobežošana, pretošanās kārdinājumiem)	3,65**	3,00
Pazemība (vienkāršība, pieticība)	3,04*	2,54
Ticība (religiska pārliecība)	1,78**	0,48

	4 un vairāk bērni (n=171) ↓	0 un 1 bērns (n=208) ↑
Brīvība (domu un rīcības brīvība)	5,51	5,91*
Neatkarība (pašpaļāvība, patstāvība)	4,95	5,30*
Vienlīdzība (vienādas iespējas visiem)	4,46	5,30**
Dzīves baudīšana (baudīt ēdienu, seksu, brīvo laiku utt.)	4,39	5,27**
Sociālais taisnīgums (netaisnības novēršana, rūpēs par vājāko)	4,64	5,03*
Bauda (vēlmju apmierināšana)	3,65	4,42**
Dzīves dažādība (jaunumi un izmaiņas)	3,01	3,64**

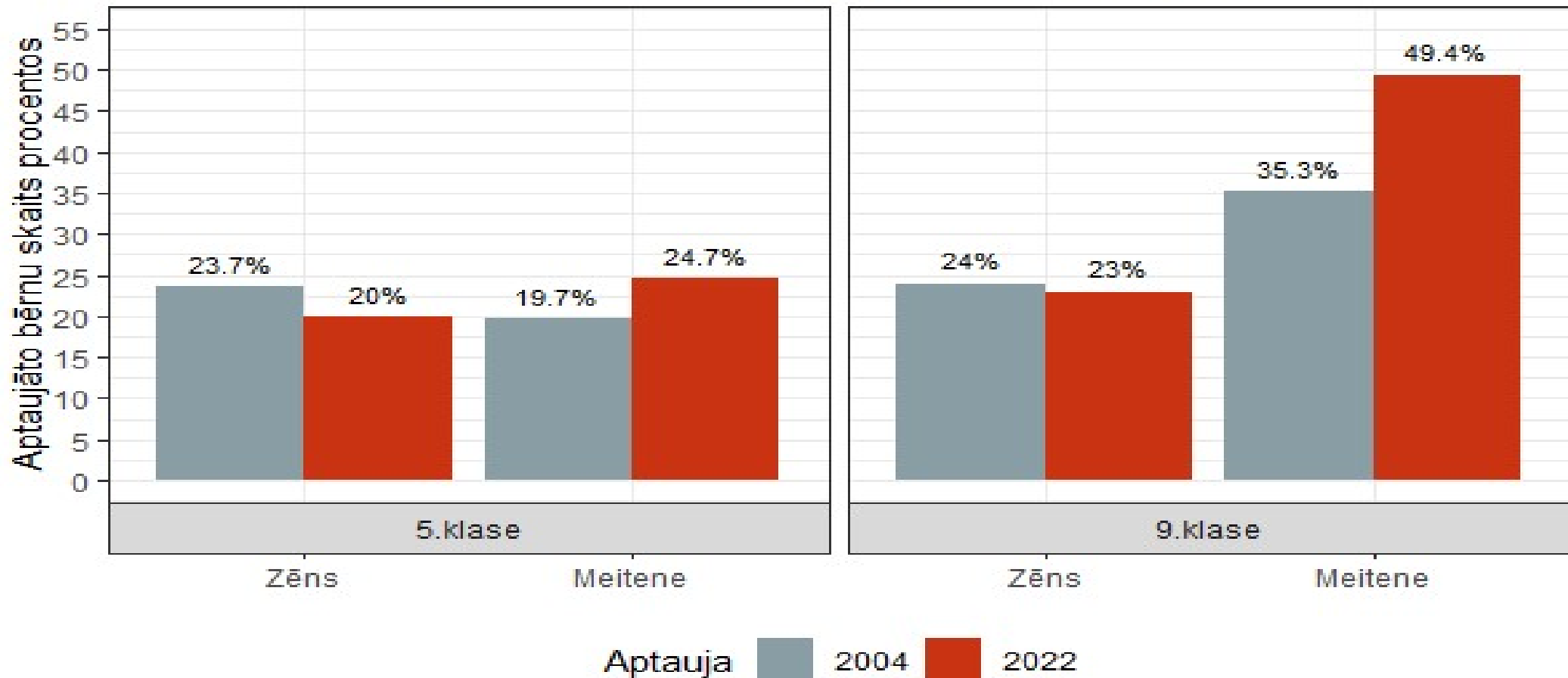
*p<0,05 **p<0,001

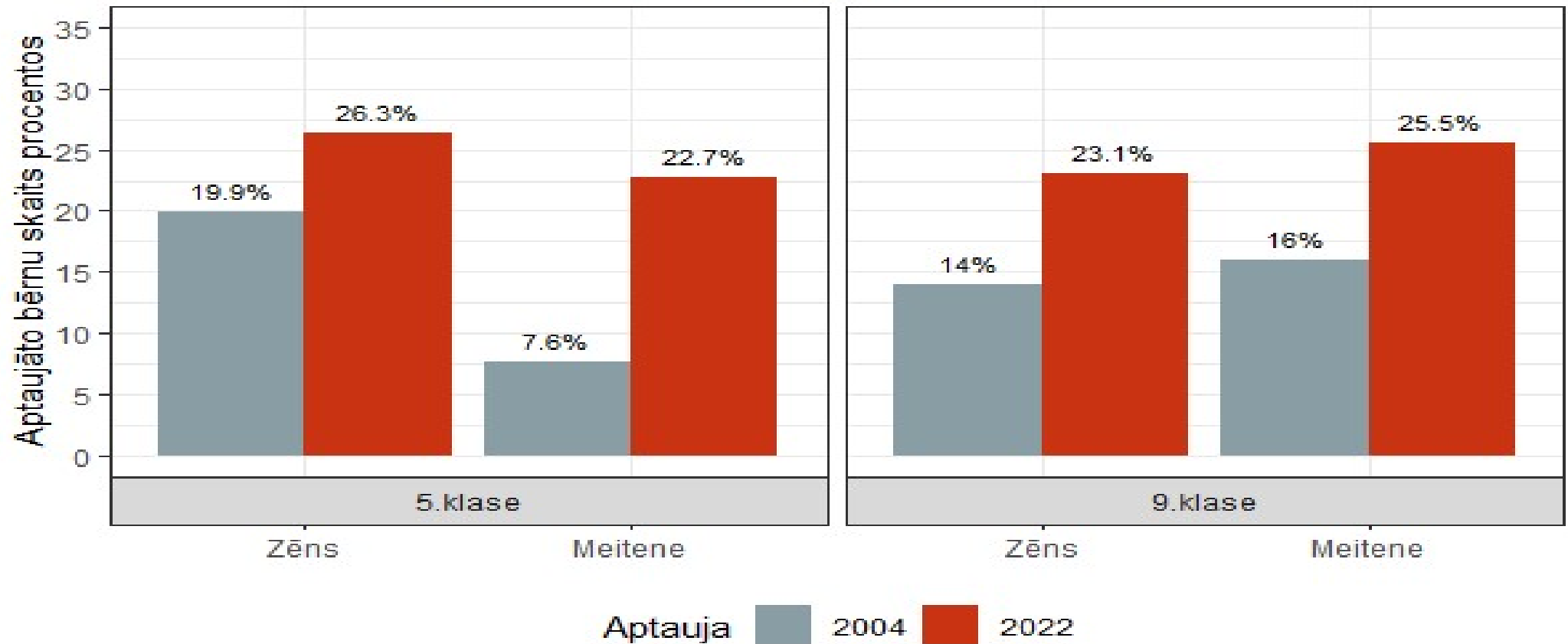
Skolēnu uzrādītās emocionālās, fiziskās un seksuālās vardarbības gadījumu biežums

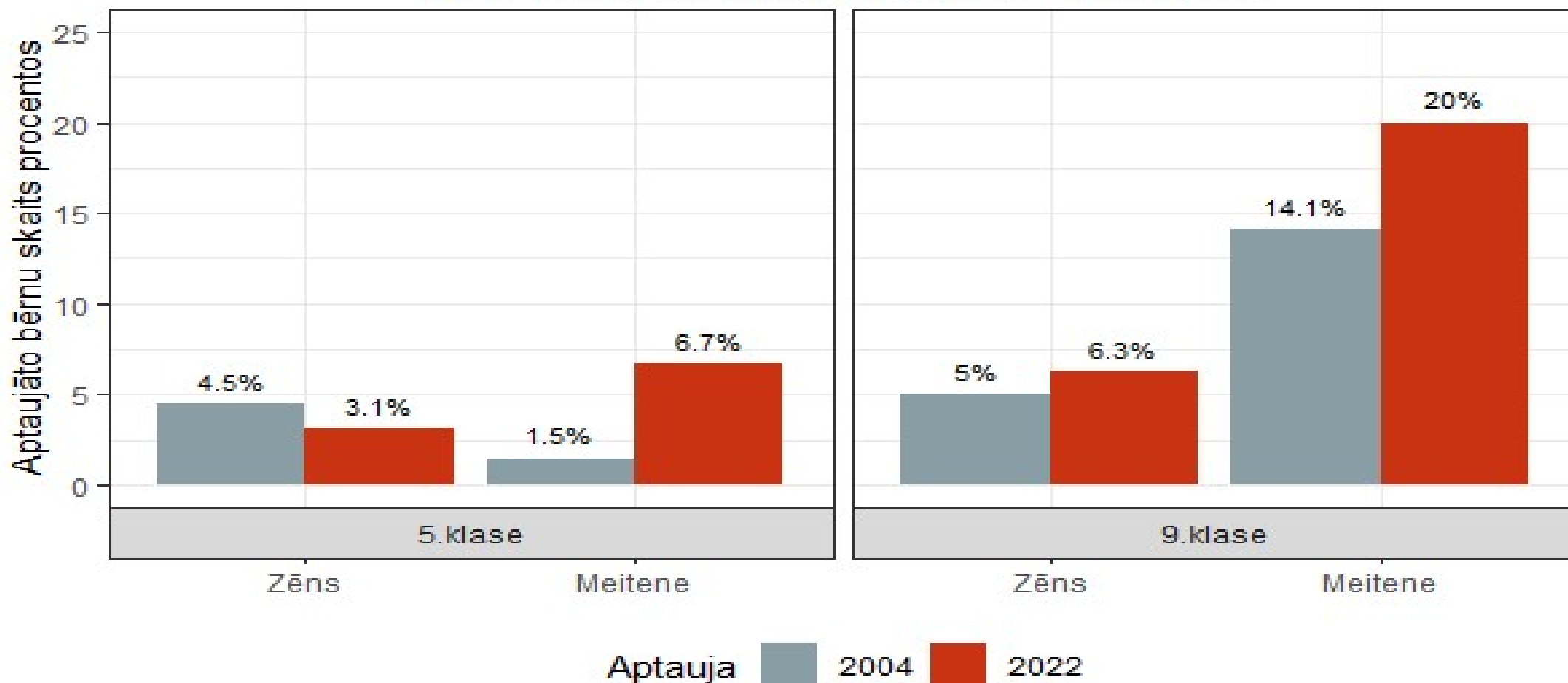
Skolēnu uzrādītais emocionālās vardarbības biežums atkarībā no dzimuma un klases

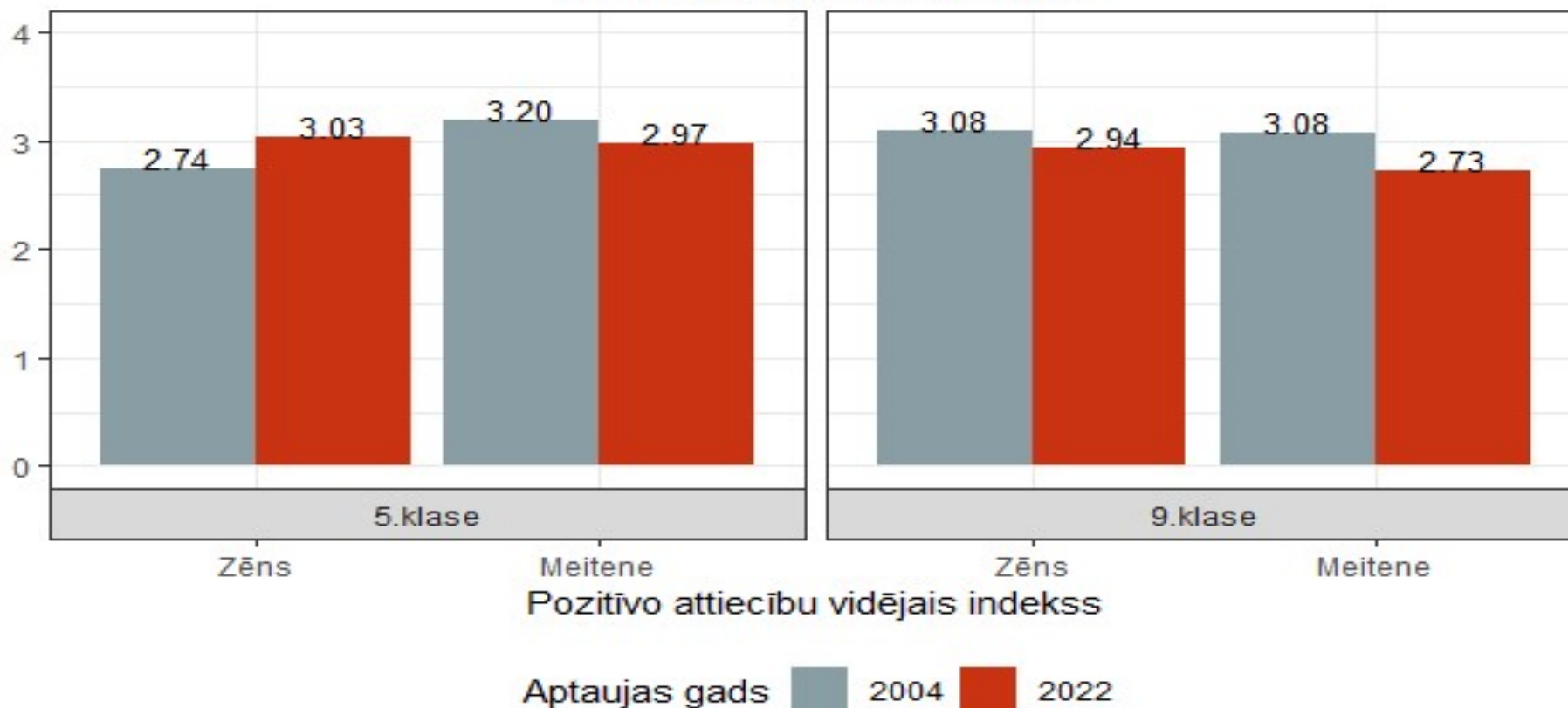
Skolēnu uzrādītais fiziskās vardarbības biežums atkarībā no dzimuma un klases

Skolēnu uzrādītais seksuālās vardarbības biežums atkarībā no dzimuma un klases

Bērnu un vecāku pozitīvo attiecību vidējais indekss atkarībā no bērna klases

Secinājumi

- Vairums pētījuma respondenti optimālos apstākļos (labs finansiālais stāvoklis, labas bērna uzraudzības iespējas) vēlas divus vai trīs bērnus.
- Pētījuma respondenti 2004. un 2022. gadā līdzīgi novērtēja bērnu radīšanas motīvus un pirmajās vietās ranžēja šādas pārlicības un vērtības:
 - «Dzemdējot sievietē rada jaunu dzīvību»,
 - «Es vēlos piedzīvot sava bērna izaugsmi»,
 - «Mīlestība pret savu bērnu nav aizvietoājama»,
 - «Ģimenes drošība»
 - «Veselība»

Secinājumi

- Šobrīd sievietes un vīrieši daudz mazākā mērā uzskata, ka dzīves jēga ir atkarīga no bērniem, salīdzinot ar 2004. gada pētījuma datiem.
- Pozitīvi ir tas, ka respondenti mazākā mērā uzskata, ka viņiem trūkst valsts atbalsts ģimenēm ar bērniem, salīdzinot ar 2004. gada pētījuma datiem.
- Vērtības «Bērni un ģimene (bērnu un ģimene kā vērtība), tāpat arī bērnu radīšanas motīviem «Bērns piešķir manai dzīvei patiesu jēgu» un «Bērns rada sajūtu, ka man ir īsta ģimene» ir samazinājusies nozīme.
- Cilvēki, kas biežāk piedzīvojuši emocionālu un fizisku vardarbību bērnībā, pieaugušo vecumā vēlas mazāku skaitu bērnu vai bērnus nevēlas vispār.

Secinājumi

- Gan saistībā ar Motivāciju radīt bērnus, gan saistībā ar Vērtībām ir redzama izteikta nedrošības izjūta, kas ir pilnībā saprotama un pamatota saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Trīs uzskatiem, kas saistīti ar drošību ir paaugstinājusies nozīmība:
 - Motivācijai neradīt bērnus «Nākotne ir pārāk nedroša»
 - Vērtībai «Miers pasaulē»
 - Vērtībai «Valsts drošība»
- Reālā nedrošības izjūta, kas saistīta ar ģeopolitisko situāciju un specifiski ar Krievijas iebrukumu Ukrainā ir radījusi izmaiņas, kas liek vairāk raizēties par valsts drošību – tostarp bērnu drošību un liek citas vērtības uzskatīt par nozīmīgākām nekā «Bērni un ģimene » kā vērtība pati par sevi.

Ieteikumi, lai veicinātu tautas ataudzi

- Turpināt vairot Latvijas jauno un potenciālo vecāku pārliecību, ka valsts un pašvaldības ir gatavas sniegt dažāda veida finansiālu un cita veida atbalstu ģimenēm ar bērniem, kā arī informēt un padarīt pieejamāku informāciju par jau pieejamo atbalstu ģimenēm ar bērniem.
- Ir svarīgi jaunajiem un potenciālajiem vecākiem vairot drošību, ka vecāks «nepaliks viens ar savu bērnu» – vecākam, protams, ir primārā atbildība par savu bērnu, bet vecākam arī ir vajadzīga pārliecība, ka valsts/pašvaldība var sniegt nepieciešamo palīdzību.
- Pētījuma rezultāti norāda, ka vajadzētu stimulēt divu un trīs bērnu ģimenes veidošanu, kas tiek norādīts kā optimālais ģimenes lielums, kā arī informatīvajā telpā popularizēt pozitīvus priekšstatus par ģimenēm ar vairākiem bērniem un popularizēt pārliecību, ka «ģimene ar bērniem rada prieku».

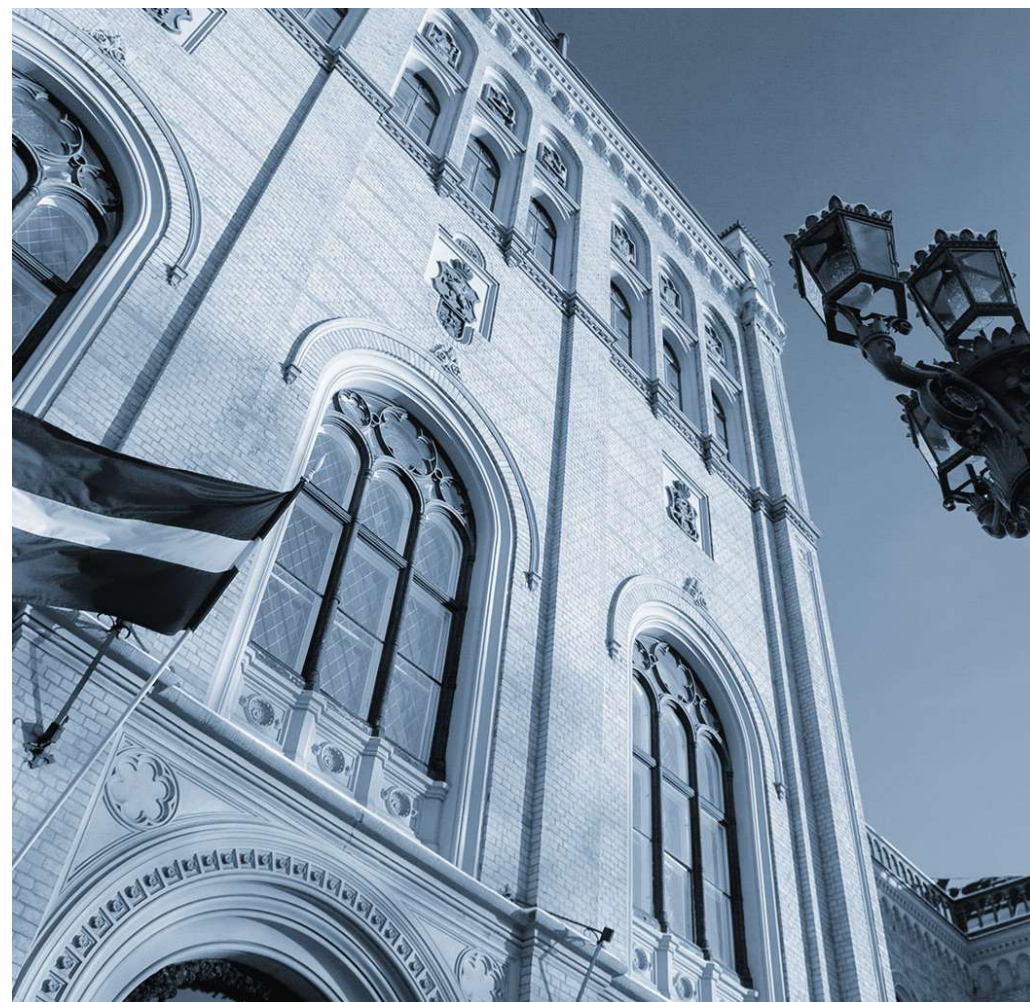

Ieteikumi, lai veicinātu tautas ataudzi

- Lai palīdzētu kļiedēt daļu respondentu raizes par bērniem kā «pārāk lielu atbildību», nepieciešams vairoties iespējas vecākiem saņemt pozitīvu atgriezenisko saiti par veselīgu bērnu-vecāku attiecību veidošanu un popularizēt psiholoģijā plaši pieņemtu viedokli, ka nav jābūt perfektam vecākam, pietiek būt «pietiekoši labam vecākam».
- Turpināt esošos un veidot jaunus pakalpojumus, kas palīdz vecākiem, kas sastopas ar audzināšanas grūtībām, nodrošināt informācijas un pakalpojumu pieejamību.
- Turpināt esošos un veidot jaunus pakalpojumus, kas veicina vardarbības seku mazināšanu, kā arī turpināt sabiedrības izglītošanu par vardarbības negatīvo ietekmi uz personības un emocionālo attīstību.

Paldies par uzmanību!

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**